

מדינת ישראל
משרד הבריאות

אגף של"ח וידיעת הארץ

אגף ביטחון ובטיחות בטיולים

ירושלים, ט' אב תש"ף
30 יולי 2020

מתווה טיולים וסיורים חינוכיים בתקופת הקורונה הנחיות משרד הבריאות

מעודכן לתאריך 29 ביולי
ח' אב תש"ף

מתווה טיולים ופעילות חוץ בתקופת הקורונה

תוכן עיניינים

2	כללי
3	מטרת המסמך
3	הגדרות
3	עקרונות מודל לביצוע הפעילות
4	הערכות טרום יציאה לפעילות חוץ
5	הגעה לפעילות כולל הסעות
5	פעילות במרחבים הפתוחים
6	לינה בטיולים
6	מזון
7	מקלחות ושירותים בשטח
7	אירוח באכסניה (אכסניות נוער ובתי ספר שדה)
7	סדר פעולות בהיודע על חולה מאומת בטיול
8	סיום ופיזור
9	נספח 1 – הצהרת בריאות הורים
10	נספח 2 – הצהרת בריאות למשתתף בגיר מעל 18
11	נספח 3 – הצהרת עובד / צוות מלווים

כללי

1. משרד החינוך מבקש לאפשר קיום פעילות חוץ וטיולים, גם בתקופת הקורונה.
2. ההנחיות מבקשות למצות את האפשרות המירבית לקיום פעילויות חשובות אלה לפי הנחיות משרד הבריאות.

3. עיקרי העדכון בהתאם לצו בריאות העם - תיקון מס' 13:

- א. הגבלת כמות מטיילים..
- ב. פעילות בלתי פורמאלית מכיתה ה' ומעלה, שאינה לילדים ונוער בסיכון או בחינוך המיוחד, לפי הוראות מנהל משרד הבריאות בנושא
- ג. היתר פעילות חינוך בלתי פורמאלית לכלל הילדים ונוער בחינוך המיוחד וילדים ונוער בסיכון.
- ד. מותרת פעילות פורמאלית של ילדי הפנימיות במינהל התיישבות
- ה. הגבלות לעניין לינה.
- ו. הסעות ע"פ נוהל הסעות תלמידים גם בחינוך הבלתי פורמלי.
- ז. בהתאם לדרישות ולהגבלות משרד הבריאות, ובהתאם להנחיות המשתנות מזמן לזמן בעת הזאת של ימי נגיף הקורונה, ינחה המשרד במסגרת אישור הטיול המתקבל מהלשכה לתיאום טיולים.

מטרת המסמך

מתן הנחיות לקיומם של טיולים, סיורים ופעילות חוץ חינוכיות בתקופת ההכרזה על מחלה מסוכנת מדבקת של נגיף הקורונה. הפעילות תבצע לפי לצו בריאות העם והנחיות משרד הבריאות.

הגדרות

1. "אזורים מוגבלים" – במקומות אשר יוכרו כ"אזור מוגבל" או כאזור בו הוגבלה פעילות מוסדות חינוך על ידי משרד הבריאות בצו, לא יוכלו להתקיים טיולים ופעילויות חוץ ולא יוכלו לצאת ממנו טיולים ופעילויות חוץ.
2. "חוזר מנכ"ל טיולים" – הוראת קבע מס' 0208 "טיולים ופעילויות בית-ספריות במערכת החינוך – היבטים פדגוגיים, ארגוניים, בטיחותיים וביטחוניים.
3. "צו הבריאות" או "צו בריאות העם הגבלת פעילות מוסדות חינוך" – צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (הגבלת פעילות מוסדות חינוך) (הוראת שעה), תש"ף-2020
4. "קבוצה" – כלל המשתתפים בקבוצה קבועה, ומוגדרת **אוכלוסיית היעד המשתתפת בפעילות החוץ**
 - א. תלמידים ומוריהם - על פי הקבוצות האורגניות בזמן הלימודים /המלווים .
 - ב. חניכים ומדריכיהם בתכנית גני הילדים ובתי הספר של החופש הגדול ובקיטנות ציבוריות ופרטיות.
 - ג. מדריכים בוגרים וצעירים, חניכים בכל הגילאים השייכים לחינוך הבלתי פורמאלי (תנועות נוער, ארגונים, מכינות, מתנ"סים, רשויות וכדומה), אשר מגיעים לפעולות חינוכיות-חברתיות-ערכיות, לאחר סיום יום הלימודים הפורמאלי ובפגרות מהלימודים.
 - ד. מלווים : מדריכי טיולים, מאבטחים, ליווי רפואי, הורים מלווים.

עקרונות מודל לביצוע הפעילות

1. הטיולים יפעלו לפי צו הבריאות, הנחיות משרד הבריאות וחוזר מנכ"ל טיולים ויתואמו בלשכה לתיאום טיולים.
2. **מינוי אחראי קורונה בטיול** – על כל קבוצה היוצאת לטיול ולפעילות חוץ למנות "אחראי קורונה בטיול" – ניתן למנות לתפקיד זה את אחראי הטיול כמשמעותו בחוזר מנכ"ל טיולים. לא ימונה לאחראי קורונה מדריך הטיול.

3. תפקידי אחראי הקורונה:

- א. **תדרוך** התלמידים/חניכים, צוות המורים/מדריכים, המלווים וכל משתתפי הטיול: על האחראי לתדרך את המשתתפים על פי ההנחיות והוראות משרד הבריאות העדכניות, כפי שיפורסמו מזמן לזמן, ולהקפיד על ישום ההנחיות והוראות שהם מיושמים מהמועד שבו מתכנסים ונערכים ליציאה לטיול, במהלך הטיול ועד לסיומו.
 - ב. הקפדה על קבלת **הצהרת בריאות** חתומה מההורים של כלל המשתתפים בפעילות ביום הראשון של הטיול, המצהירים כי אין להם או לילדיהם תסמינים של חום, שיעול, או קוצר נשימה וכי אין בני משפחה מקרבה ראשונה החולים במחלת הקורונה. אחראי הטיול ישמור ויטייק הצהרות אלו. (ראה נספחים)
 - ג. משתתף שחום גופו עולה על 38 מעלות צלזיוס או שיש לו תסמינים של שיעול או קושי נשימה אחר - לא יורשה להצטרף לטיול.
 - ד. בפעילות רב יומית בכל בוקר ימדד חום גוף ויתשאל כל משתתף על תסמינים, אחראי הקורונה יתעד בטבלה שמית את בדיקת כלל המטילים מתחת לגיל 18 והצהרותיהם ויחתום עליה.
 - ה. יש לשמור על כללי היגיינה, ריחוק, ועטיית מסיכה בכל שלבי הפעילות והסיוור (בהתאם להנחיות) במרחבים הפתוחים במהלך הפעילות. באחריות המשתתפים להביא אתם מסכה וציוד הגיינה אישי בקבוקי מים אישיים וכלי אוכל אישיים לכל משך הפעילות.
 - ו. במקרה שתלמיד/חניך חש ברע, על הצוות החינוכי להפריד אותו משאר חבריו ולדווח מיד להוריו על מנת שיגיעו מידית לאסוף אותו. באחריות ההורה, לעדכן את המדריך או את מנהל/ת הקבוצה החינוכית במידה שמדובר בתסמינים של נגיף הקורונה והמשך הטיפול בילד.
 - ז. מלווים יכולים להשתתף בטיול ככל שהשתתפותם אושרה על ידי מנהל הקבוצה החינוכית והציגו הצהרת בריאות. מלווים אלו יהיו חלק מהקבוצה הקבועה בטיול רב יומי יבדקו חום וימלאו בכל בוקר הצהרת בריאות..
4. בעת ביצוע פעילות המחייבת מגע אין חובה לשמור על מרחק של 2 מטר בין אדם לאדם כגון במהלך ביצוע פעילות ספורט, ובלבד ששטח המקום מאפשר שמירת מרחק של 2 מטרים לפחות בין אדם לאדם
 5. **ביקור באתרים** : בביקור באתרים (כמו למשל מוזיאונים או אתרי מורשת, פארקים) יש לוודא כי פעילותם הותרה לפי הוראות וההנחיות, וכן קיום "התו הסגול" לאתר וזאת בנוסף לקיומו של רישיון עסק. ישלהזמין מקום מראש.

הערכות טרום יציאה לפעילות חוץ

1. מנהל המוסד החינוכי/ רכז הטיולים ישלח לתלמידים/לחניכים ולהוריהם תכנית טיולים ופעילות חוץ ואגרת הנחיות קורונה, אשר תרכז רשימת הנחיות והסברים, מפורטים וברורים. מוצע גם לשקול מתן תדריך חזותי באמצעות האינטרנט(לדוג' ZOOM) שיתוף ההורים בהיערכות ובהסברה.
2. אחראי הטיול או מי מטעמו יכין רשימות הכוללות את כל המשתתפים בפעילות (כולל גורמי חוץ) שיפעלו בקבוצות קבועות אורגניות שלא תתחלפנה בינהן במהלך הפעילות, אין לאפשר מעבר תלמידים/חניכים/מלווים בין קבוצות.
3. **גודל קבוצה** בהתאם לצווי בריאות העם כמפורט בהמשך:
 - א. במסגרת החינוך הפורמלי- לפי מספר המשתתפים בכיתה האורגנית והמלווים.
 - ב. קייטנה/"ביה"ס של חופש גדול" שאינו כולל לינה- עד 35 משתתפים בקבוצה.
 - ג. טיול של קייטנה שכולל לינה- 25 משתתפים בקבוצה ולפי כללי הפנימיות.

- ד. טיול של מחנה (בהנחה שהוא כולל לינה - עד 25 משתתפים בקבוצה.
 - ה. טיול של מסגרת חינוך בלתי פורמלי (לא קייטנה ולא מחנה) - 20 משתתפים בקבוצה ככל שיכלול לינה - יכלול את כל ההוראות לעניין לינה שחלות על קייטנה ומחנה עם לינה.
 - ו. טיול יום שהותר לפי הוראות המנהל לכיתות ה' עד יב' - עד 20 משתתפים בקבוצה, ועד 6 קבוצות בסך הכל.
 - ז. לגבי פעילות של בגירים (גילאי יג' יד') - לפי הוראת ההתקבלות בצו בריאות העם - בידוד בית והוראות שונות - קרי עד - 20 מחוץ למבנה ועד-10 בתוך מבנה.
4. לכל קבוצה יקבעו מדריך ומלווים קבועים למשך כל הטיול.
 5. האחראי/ת על הפעילות יבצע מעקב ורשום נוכחות של כלל המשתתפים בכל פעילות חוץ.
 6. אין לקיים פעילות שבה ילדים/מבוגרים מקבוצות שונות מתערבבים זה בזה (בהסעות יש לנהוג לפי נוהל הסעות תלמידים)
 7. כל משתתף יגיע לפעילות כשהוא מצוייד במסיכה, בציוד הגיינה אישי (נייר טואלט, מגבונים, מסכות, ואלכוה'ל וכד'), בקבוקי מים אישיים וכלי אוכל אישיים. לכל משך הפעילות.
 8. אחראי הטיול ידאג למלאי של ציוד הגיינה נוסף למקרה הצורך.

הגעה לפעילות כולל הסעות

1. הסעות התלמידים והחניכים יתקיימו על פי [נוהל הסעות משרד החינוך בתקופת הקורונה המאושר](#) . [ובכפוף לסעיף 2\(ב\)\(5\) לצו הבריאות](#). הישיבה באוטובוס תחולק כך שכל קבוצה תשב באופן קבוע בחלק שלה (קדמי/אחורי).
2. בכל אוטובוס יהיו הפרטים הבאים: מדחום, אלקו ג'ל בכמות כוללת של 1 ליטר לפחות - חיטוי ידיים, 10 מסכות רזרביות.
3. שמירת מרחק בין הקבוצות - יש לשמור על מרחק של 100 מטר בין הקבוצות בכל זמן הפעילות, בנוגע לזמן הטיול היציאה תתקיים בפעילות ויצירת מרווחים של לפחות 30 דקות בין הקבוצות לאורך כל מסלול הסיור, והקפדה על מרחק של לפחות 100 מטרים בין הקבוצות.

פעילות במרחבים הפתוחים

1. הפעילות המתקיימת בשטחים פתוחים תהיה תוך שמירה על כללי הבטיחות הנדרשים במרחב הפתוח.
2. יש להקפיד על שמירת מרחק של 100 מטרים בין הקבוצות, ומרחק של 2 מטר בין כל משתתף בתוך הקבוצה, במהלך כל הפעילות ולוודא שמירת ההנחיות והתקנות המחייבות.
3. שתיה ואכילה: אין להעביר בקבוקי שתיה ומזון בין התלמידים/חניכים.
4. במידה ושתי קבוצות או יותר נפגשות באתר /מהלך המסלול, באחריות אחראי בטיחות הקורונה לוודא עצירת הקבוצה ושמירה על מרחק בטיחות בין הקבוצות.
5. עטיית מסכה בשטח הציבורי מחוייבת מגיל 7 ומעלה. בשעת פעילות בעצירות בשטח הפתוח בחניונים ובמקומות סגורים ילדים מכיתה ד' ומעלה מחוייבים בעטיית מסכה. במידה שהפעילות דורשת קירבה יש להקפיד היטב על עטיית מסכות ושמירה על פעילות בקבוצה אורגנית בלבד.
6. ניתן להוריד מסיכה בעת הליכה במסלולי הטיול (מאמץ גופני).

לינה בטיולים

1. אחראי הטיול יחזור ויתדרך את הטיילים בהנחיות עם הכניסה למתחם הלינה, השהות בו ועד עזיבת המתחם.
2. הלינה תהיה בתוך מבנה שיש לו תו סגול.
3. קיימת אפשרות לקיים פעילות הכוללת לינה בשטח פתוח ובתנאי שתתקיים במרחק של 2 מ' בין אדם לאדם.
4. **הלינה בשטח** לפי מספר המשתתפים המותר בקבוצה לפי הנחיות אלה, כמפורט לעיל.
5. ישמר מרחק של 100 מ' בין הקבוצות.
6. אחראי הטיול יתדרך את המטיילים בכל העדכונים, ההנחיות והוראות משרד הבריאות על פי הוראות מסמך זה וכפי שיפורסמו מעת לעת, ויוודא יישומן הלכה למעשה עם הכניסה למתחם הלינה, השהות בו ועד עזיבת המתחם.
7. **לינת שטח - חניון לילה**
 - א. לכל קבוצה אורגנית יוקצה שטח המקנה מרווח של 5 מ"ר למשתתף. בין חניוני הקבוצות יישמר מרחק של 100 מ' לפחות.
 - ב. החניונים יסומנו בחיבלול ושילוט צבעוני מזהה לכל קבוצה.
 - ג. בכניסה לחניון תהיה עמדת אלכוג'ל.
 - ד. התלמידים ילוננו תחת כיפת השמיים תוך שמירת 2 מטר וסידור "ראש זנב".
 - ה. החניון כולו ישולט בשלטי הנחייה ותזכורת לשמירה על מרחק עטיית מסכות ושמירה על הגיינה.
8. **פחי אשפה:**
 - לכל קבוצה וקבוצה יהיה פח אשפה עם שקית חד פעמית לאיסוף אשפה, השקיות יוחלפו כשהאשפה תגיע ל 3/4 השקית.
 - בחניון הלינה תוגדר נקודת איסוף אשפה מרכזית מרוחקת.
9. **שטיפות ידיים והגיינה אישית (צחצוח שיניים)**
 - שטיפות ידיים יהיו: כשהידים מלוכלכות, לפני האוכל, לפני טיפול במזון, אחרי ביקור בשירותים, לפני השינה, ולפני פעילות. יש להקצות סבון נוזלי ונייר לניגוב ידיים לכל קבוצה.
 - ליד כל עמדת מים תהיה עמדת הגיינה.

מזון

1. בטיול חד יומי - התלמיד/חניך יביא אוכל ושתייה אישים מהבית.
2. הזנה בטיול רב יומי- תסופק ע"י מוסד החינוך, בימי הקורונה תהיה בהתאם להוראות השעה של משרד החינוך. יש להקפיד על התחומים הבאים:
 - א. רכישת מזון מקבלן/ספק מורשה והגשת המזון בפעילות חוץ תעמוד [בהנחיות משרד הבריאות בהגשת מזון במוסדות חינוך](#).
 - ב. ארוחות יתבצעו במתחם של כל קבוצה. כל משתתף יביא עמו כלי אוכל אישיים שישימשו רק אותו ואינם ניתנים להעברה.

ג. יש להקפיד על שטיפת כלים אישיים בקפידה תוך שמירה על ריחוק חברתי.

מקלחות ושירותים בשטח

1. מקלחות ושירותים הם מוקד להתקהלות ולכן יש לקבוע כללים ברורים להנחות את המשתתפים ולמנות מבוגר לניהול והשגחה על שמירת מרחק ומניעת התקהלות.
2. לכל קבוצה של ילדים בסמוך למתחם הקבוצה יוקצו תא שירותים שוקת ומקלחת שישמשו רק את חברי הקבוצה. השירותים, המקלחת והשוקת ינוקו לפחות 3 פעמים ביום.
3. בצמוד לשוקת יהיה סבון לניקוי ונייר לניגוב ידיים, ופח אשפה
4. בשירותים יהיו נייר לניגוב

אירוח באכסניה (אכסניות נוער ובתי ספר שדה): על פי מתווה פנימיות

1. בעת ההכנות לטיול ייערך תיאום בין אחראי הטיול לצוות האכסניה לתיאום נוהל האירוח בעת שהותם באכסניה, ובהתאם להנחיות העדכניות של משרד הבריאות. אחראי הקורונה יעביר את ההנחיות לתלמידים ולמלווים.
2. כניסת התלמידים/חניכים לאכסניה:
 - א. נציג הקבוצה החינוכית יכנס ראשון לאכסניה, יקבל את חלוקת החדרים מפקיד הקבלה של האכסניה. בזמן זה התלמידים/חניכים ימתינו מחוץ לאזור הקבלה.
 - ב. התלמידים/חניכים יכנסו לאכסניה בצורה מבוקרת ובהתאם להנחיות המקום.
 - ג. לאחר פיזור קבוצה אחת תתאפשר כניסה של קבוצה נוספת.
3. חלוקת חדרים ולינה:

א. כללי הלינה באכסניה יהיו בכפוף על פי מתווה פנימיות

- ב. המטיילים יחולקו בחדרים קבועים ללא תחלופה במהלך כל הטיול.
- ג. בחדרים או בסמוך להם ימצאו אמצעי חיטוי זמינים לשימוש.
- ד. 4 מזון - יש לווסת את כניסת התלמידים/חניכים לחדר האוכל לפי הקבוצות האורגניות ולהקפיד על שמירת מרחק בין הממתינים לאוכל כדי למנוע ערבוב קבוצות.

סדר פעולות בהיודע על חולה מאומת בטיול

בעת גילוי חולה מאומת בטיול יש לפעול ע"פ הנחיות הרופא המחוזי הרלוונטי והרפרנטית בריאות המחוזית.

1. עם קבלת הודעה על חולה מאומת בקרב חניך או איש צוות של הטיול יש לפעול על פי הנחיות משרד הבריאות לחולה מאומת.
2. במידה ואחד המטיילים קיבל הודעה על כך ששהה במחיצת חולה מאומת יש להפרידו מיד מהקבוצה ולפעול על פי הנחיות רפרנט בריאות מחוזי.

מדינת ישראל
משרד החינוך

אגף של"ח וידיעת הארץ

אגף ביטחון ובטיחות בטיולים

3. המשך הפעלת הטיול (חזרה מהטיול או המשך) תיקבע ע"י מנהל המוסד החינוכי בכפוף להנחיות רפרנט הבריאות המחוזי.
4. דיווח – באחריות אחראי הטיול לדווח לחדר מצב טיולים של משרד החינוך.

סיום ופיזור

1. עם תום הפעילות יפוזרו התלמידים/חניכים בהדרגה במקום שנקבע מראש לפיזור.
2. יש לשמור על כללי הריחוק וההגיינה גם בשלב הפיזור.

מנהלים יקרים,

ההתמודדות עם מגיפת הקורונה מזמנת לנו אתגר בקיום פעילות חוץ וסורים במציאות משתנה להם נדרשת תשומת לב מיוחדת תוך מתן מענה לשלושת כללי הבטיחות החשובים בתקופה זו:

- א. הגיינה אישית
- ב. ריחוק והימנעות ממגע פיזי.
- ג. חבישת מסכה

אנו מאחלים לכם הצלחה רבה, ובריאות שלמה לכם לצוותים ולחניכים.

רותם זהבי
מנהל אגף בטיחות ארצי

רמי ספיר
מנהל אגף טיולים

ד"ר אלי שיש
מנהל אגף שלח וידיעת הארץ

מדינת ישראל
משרד הבריאות

אגף של"ח וידיעת הארץ

אגף ביטחון ובטיחות בטיולים

נספח 1 – הצהרת בריאות הורים

הצהרת בריאות לתלמיד/חניך (ימולא על ידי ההורה/אחראי על הקטין)

(בשפה הערבית)

שם התלמיד/ה, חניך/ה: _____ מס' ת"ז: _____

שם המורה/ מדריך/ה: _____

אנו מצהירים כדלהלן:

- מדדתי חום לבני/בתי ונמצא כי חום גופו/ה מתחת ל 38.0 מעלות צלזיוס.
- בני/בתי לא משתעל/ת ואין לו/לה קשיים בנשימה*
- חוש הטעם והריח של בני/בתי ללא שינוי
- למיטב ידיעתי בני/בתי לא היה/הייתה במגע קרוב עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים

*למעט שיעול או קושי בנשימה הנובע ממצב כרוני כגון אסטמה או אלרגיה אחרת.

שם ההורה: _____ תעודת זהות: _____

תאריך

חתימת הורה

מדינת ישראל
משרד הבריאות

אגף של"ח וידיעת הארץ

אגף ביטחון ובטיחות בטיולים

נספח 2 – הצהרת בריאות למשתתף בגיר מעל 18

שם המשתתף/ה: _____ ת"ז: _____ טלפון נייד: _____
שם הקבוצה החינוכית _____

שם המדריך/ה: _____
אני מצהיר/ה כי:

- כי מדדתי חום ולא היה לי חום מעל 38.0 מעלות, הבוקר או ביומיים הקודמים
- אינני משתעל ואין לי קשיים בנשימה, חוש הטעם והריח שלי ללא שינוי.
- חוש הטעם והריח שלי ללא שינוי
- למיטב ידיעתי לא הייתי במגע קרוב עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים.

_____ תאריך _____ שם המשתתף _____ ת"ז _____ חתימה _____

*למעט שיעול או קושי בנשימה הנובע ממצב כרוני כגון אסטמה או אלרגיה אחרת.

מדינת ישראל
משרד החינוך

אגף של"ח וידיעת הארץ

אגף ביטחון ובטיחות בטיולים

נספח 3 – הצהרת עובד / צוות מלווים

הצהרת בריאות לעובד וצוות המלווים בפעילת החוץ

הצהרת בריאות של עובד במוסד החינוכי (חינוך פורמאלי/בלתי פורמאלי)
ימולא ע"פ הנחיות משרד הבריאות, [קישור להצהרת הבריאות באתר משרד הבריאות](#)

שם העובד/ה: _____ ת"ז: _____

שם הקבוצה החינוכית בה עובד/ת בשגרה: _____

טלפון: _____

אני מצהיר כי:

1. מדידתי חום בבוקר, ולא לי היה חום מעל 38.9°.
2. אין לי תסמיני קורונה (שיעול, קושי בנשימה* או כל תסמין נשימתי אחר חוש הטעם וחוש הריח שלי ללא שינוי).
3. לא הייתי במגע קרוב עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים.

תאריך	שם העובד	ת"ז	חתימה
-------	----------	-----	-------

*למעט שיעול או קושי בנשימה הנובע ממצב כרוני כגון אסטמה או אלרגיה אחרת.